

Een passend kwaliteitssystem

Aanleiding

Elke organisatie heeft behoefte aan overzicht. Ook samenwerkingsverband Koers VO wil weten waarom we doen wat we doen en of dat past bij de opdracht van een samenwerkingsverband passend onderwijs. Daarom is een structuur ontwikkeld die ordening aanbrengt.

Daarnaast zijn er drie leidende principes geformuleerd om een kwaliteitscultuur te stimuleren:

- 1 we maken beleidskeuzen bewust, gevoed vanuit de behoefte bij scholen en rekening houdend met de uitvoerbaarheid;
- 2 wat we doen, doen we goed;
- 3 we leren vanuit eerdere ervaringen; activiteiten worden jaarlijks geëvalueerd en op basis daarvan (aangepast) gecontinueerd of gestopt.

5.1 Visie op kwaliteit

Het is niet zo gemakkelijk om de kwaliteit van passend onderwijs te meten. Want hoe meet je de kwaliteit van de ondersteuning en hoe kom je erachter of een onderwijsplek passend is, of leerlingen zich 'beter' ontwikkelen en of middelen doelgericht worden ingezet? Kan de kwaliteit van passend onderwijs worden gevat in de bestaande cijfers over het aantal verwijzingen, thuiszitters of het aantal leerlingen met extra ondersteuning? Of zijn verhalen en belevingen van ouders, leerlingen en leerkrachten een betere indicator voor de kwaliteit? Wat vinden we écht waardevol en willen we écht weten?

Koers VO heeft de visie dat kwaliteit niet alleen gemeten kan worden aan de hand van cijfers maar dat ervaringen vanuit de scholen ook gehoord moeten worden. We verwerken sinds twee jaar cijfers in 'Koers VO in beeld, passend onderwijs in cijfers en grafieken'. Welke gegevens wel of niet betekenisvol zijn, is hierbij nog in ontwikkeling. Naast cijfers voeren we sinds twee jaar ook gesprekken met alle schoollocaties, om de ontwikkelingen passend onderwijs op school met elkaar uit te wisselen. De opbrengsten worden vaak snel vertaald in aangepast beleid of nieuwe activiteiten. Een weergave van deze gesprekken wordt ook verwerkt in een rapportage. Verder zijn er vanuit Koers VO nauwe contacten met gemeenten, ouderorganisaties en andere relevante partijen. Door voortdurend met elkaar in gesprek te blijven, houden we zicht op benodigde beleidsaanpassingen of nieuwe acties en initiatieven.

Koers VO operationaliseert kwaliteitszorg vooral als zorgvuldig handelen en het doorlopen van een cyclisch proces: nadenken bij wat je doet, wat je doet goed doen, reflecteren op wat je hebt gedaan en op basis daarvan doelen en activiteiten aanpassen en weer doorgaan (planning, uitvoering, evaluatie). Het gaat er uiteindelijk om dat de goede dingen gebeuren voor leerlingen en dat ouders, leerlingen en professionals zich gehoord voelen.

5.2 Kwaliteitszorgsysteem

Koers VO streeft naar een sluitend kwaliteitszorgsysteem⁸³. Dit systeem legt de verbinding tussen beleidsvorming, -uitvoering en evaluatie van activiteiten. Er wordt gerapporteerd en vastgestelde rapportages worden opgenomen in de digitale kwaliteitsmonitor. Hiermee verantwoorden we wat we doen en is dit voor alle betrokkenen en overige belanghebbenden controleerbaar.

Voorwaarden voor succes: kritische succesfactoren (ksf's)

De basis van ons kwaliteitszorgsysteem wordt gevormd door 14 voorwaarden voor succes, die nodig zijn om passend onderwijs te laten slagen. Alleen als aan deze voorwaarden wordt voldaan, kunnen we onze missie bereiken: een perspectiefrijke toekomst voor elke jongere. De keuze voor de voorwaarden voor succes is medebepaald door wet en regelgeving Passend Onderwijs en het door de inspectie gehanteerde waarderingskader samenwerkingsverbanden

⁸³ Onder een kwaliteitszorgsysteem verstaan we een vast afgesproken patroon (systematische ordening en cyclisch) van handelen waarmee we de kwaliteit trachten te handhaven en te verbeteren.

passend onderwijs⁸⁴. Het inspectiekader is, in tegenstelling tot de wet, niet leidend maar wordt door ons gezien als aanvullend en aanscherpend.

Verantwoordelijkheid

Wie er verantwoordelijk is voor een voorwaarde, verschilt. We onderscheiden drie verantwoordelijkheidsniveaus binnen het samenwerkingsverband:

- 1 het netwerk van vo- en vso- scholen/schoolbesturen met focus op samenwerking;
- 2 de v(s)o school/schoolbestuur met focus op de jongere;
- 3 bureau Koers VO, met focus op de organisatie.

Daarnaast heeft het samenwerkingsverband een gedeelde verantwoordelijkheid met gemeenten als het gaat om jeugdhulp (de 'oude' jeugdzorg en de jeugd-ggz) en het toeleiden van jongeren naar de arbeidsmarkt (participatiewet).

Samenhang voorwaarden voor succes (ksf's), ondersteuningsplan, doelen en activiteitenplan

De voorwaarden voor succes geven weer wat nodig is om onze missie te bereiken. Deze voorwaarden zijn daarmee als duurzaam te beschouwen. Het ondersteuningsplan van Koers VO is het strategische beleidsdocument van het samenwerkingsverband en beslaat het beleid voor vier jaar. In het ondersteuningsplan is terug te vinden waarop binnen elke voorwaarde voor succes de komende vier jaar de nadruk ligt. Bij iedere voorwaarde worden per ondersteuningsplanperiode (beleids)- doelen bepaald: zo concreet en meetbaar als mogelijk. Met daarbij behorende activiteiten die jaarlijks worden geëvalueerd. Zodoende ontstaat een logische relatie tussen de voorwaarden voor succes, het ondersteuningsplan en jaarplan (doelen en activiteitenplan) van bureau Koers VO.

Schematisch ziet dit er als volgt uit:

<u>set voorwaarden voor succes</u>	<u>4–8 jaar</u>
<u>ondersteuningsplan (strategisch beleidsdocument)</u>	<u>4 jaar</u>
<u>jaarplan (doelen en activiteitenplan)</u>	<u>jaarlijks (per schooljaar)</u>
<u>evaluatie jaarplan</u>	<u>jaarlijks (per schooljaar)</u>

Digitale kwaliteitsmonitor Koers VO

De digitale kwaliteitsmonitor is ontwikkeld om op een gemakkelijke manier inzicht te krijgen in de relatie tussen voorwaarden voor succes, doelen en activiteiten van het samenwerkingsverband. Ook biedt het systeem – met behulp van een persoonlijke inlogcode – bureaumedewerkers, CvB en toezichthouders toegang tot de bijbehorende (beleids- en evaluatie-)documenten en kunnen hiermee de ontwikkelingen gevolgd worden. Tenslotte kan er per medewerker een overzicht worden gegenereerd met activiteiten en bijbehorende verantwoordelijkheden.

⁸⁴ Onderzoekskader 2017, voor het toezicht op het voortgezet onderwijs, 10 oktober 2016, Inspectie van het Onderwijs, bijlage 4.

5.3 Veertien voorwaarden voor succes

Hieronder staat de set voorwaarden voor succes schematisch vermeld, met wie verantwoordelijk is en welke voorwaarden voor succes bijdragen aan het bereiken van welke strategische ambitie(s)⁸⁵.

Korte beschrijving voorwaarden voor succes	Verantwoordelijk	Strategische ambitie(s)
<p>1 Er is een gedragen ondersteuningsplan met een gedeelde missie en visie Er is overeenstemming over missie, visie, kernwaarden, grondslagen, doelen en afspraken zoals die in het ondersteuningsplan zijn vastgelegd.</p>	Netwerk van v(s)o-scholen/ besturen	
<p>2 Belanghebbenden zijn bekend met, en begrijpen de wettelijke taken, doel en beleid van het samenwerkingsverband Het samenwerkingsverband communiceert helder en eenduidig op een aan de doelgroep aangepaste manier over waarom het bestaat, wat het voor wie doet en met welk doel. Doelgroepen zijn in ieder geval scholen, schoolbesturen, ouders en gemeenten.</p>	Bureau Koers VO en v(s)o-school/bestuur	
<p>3 Scholen tonen betrokkenheid en loyaliteit aan het netwerk Elke schoollocatie ervaart dat zij deel uitmaakt van een netwerk dat gezamenlijk staat voor de opdracht om voor elke leerling een passende onderwijsplek te realiseren. Dit betekent dat het schoolbestuur zich bewust is van de gedeelde verantwoordelijkheid en altijd handelt in het belang van de leerling, ook als dit ten koste gaat van het eigen organisatiebelang.</p>	Netwerk van v(s)o-scholen/ besturen	
<p>4 Leerlingen worden snel en passend geplaatst Leerlingen met een ondersteuningsbehoefte vinden binnen acceptabele tijd een passende en thuisnabije schoolplek. Als eerste stap hierin maken ouders en scholen gebruik van de website Schoolprofielen. Het Koersloket biedt hulp als moeilijk een plek gevonden kan worden. Voor de doorlooptijd van de verschillende overgangssituaties zijn normen afgesproken, aansluitend op de wet passend onderwijs.</p>	Netwerk van v(s)o-scholen/ besturen en bureau Koers VO	<ul style="list-style-type: none"> • Optimaliseren dekkend netwerk • Succesvolle overgangen voor doorgaande schoolloopbanen
<p>5 Binnen het samenwerkingsverband zijn er geen thuiszitters Het samenwerkingsverband bevordert in voldoende mate dat alle leerplichtige of kwalificatie plichtige leerlingen onderwijs volgen. Het aantal thuiszitters is een directe indicator voor het succes van het netwerk.</p>	Netwerk van v(s)o-scholen/ besturen en gemeenten	<ul style="list-style-type: none"> • Optimaliseren dekkend netwerk • Intensiveren van de samenwerking onderwijs en zorg
<p>6 Ouders zijn actief betrokken bij de school Elke schoollocatie heeft vanaf de start directe en open contacten met ouders om doorlopend af te kunnen stemmen over de ondersteuning die de leerling/het kind nodig heeft om zich optimaal te kunnen ontwikkelen.</p>	V(s)o-school/bestuur	<ul style="list-style-type: none"> • Passend onderwijs zichtbaar in school
<p>7 Iedere school biedt passende ondersteuning Elke school zorgt ervoor dat haar leerlingen de ondersteuning krijgen die nodig is, zodat zij met succes de opleiding kunnen doorlopen.</p>	V(s)o-school/bestuur	<ul style="list-style-type: none"> • Passend onderwijs zichtbaar in school
<p>8 Vo- en vso-scholen werken onderling en met elkaar samen Vo- en vso-scholen werken onderling en met elkaar samen om onderwijs-maatwerkoplossingen te realiseren.</p>	Netwerk van v(s)o-scholen/besturen	<ul style="list-style-type: none"> • Optimaliseren dekkend netwerk

⁸⁵ Zie hoofdstuk 2 voor een uitgebreide beschrijving van de strategische ambities.

Korte beschrijving voorwaarden voor succes	Verantwoordelijk	Strategische ambitie(s)
<p>9 Er zijn functionele samenwerkingsrelaties met onderwijs (ondersteunings) partners</p> <p>Er wordt afgestemd met de swv-en po in onze regio, aangrenzende swv-en vo, Visio, Auris, LWOE, ECZO, ROC's en andere onderwijs-ondersteuningspartners t.b.v. continuïteit van een passend ondersteuningsaanbod voor leerlingen die dat nodig hebben.</p>	Bureau Koers VO	<ul style="list-style-type: none"> • Optimaliseren dekkend netwerk • Succesvolle overgangen voor doorgaande schoolloopbanen
<p>10 Er zijn passende bovenschoolse voorzieningen ingericht (OPDC)</p> <p>Daar waar vo-scholen geen passend aanbod hebben is er op niveau van het swv een passend bovenschools aanbod beschikbaar. Bovenschoolse voorzieningen zijn toegankelijk voor alle leerlingen binnen het samenwerkingsverband.</p>	Netwerk van v(s)o - scholen/besturen	<ul style="list-style-type: none"> • Optimaliseren dekkend netwerk
<p>11 Er zijn functionele samenwerkingsrelaties met gemeenten</p> <p>Er wordt afgestemd met de gemeenten in onze regio om tot gedeelde leidende principes te komen die ruimte bieden aan professionals in onderwijs en jeugdhulp om met elkaar tot creatieve maatwerk-oplossingen te komen voor individuele leerlingen (oza). Ook worden afspraken gemaakt over leerlingen- vervoer, leerplicht/thuiszitters en onderwijshuisvesting.</p>	Bureau Koers VO en gemeenten	<ul style="list-style-type: none"> • Intensiveren van de samenwerking onderwijs en zorg • Optimaliseren dekkend netwerk • Passend onderwijs zichtbaar in school
<p>12 Leerlingen stromen uit met toekomstperspectief</p> <p>Leerlingen met een ondersteuningsbehoefte stromen uit met een toekomstperspectief (diploma, arbeidsplek of dagbesteding).</p>	Netwerk van v(s)o- scholen/besturen en gemeenten	<ul style="list-style-type: none"> • Succesvolle overgangen voor doorgaande schoolloopbanen
<p>13 Bureau Koers VO is een professionele organisatie</p> <p>De kritische processen (administratieve organisatie en interne controle) zijn vastgelegd. De verdeling van taken, bevoegdheden, verantwoordelijkheden en het interne toezicht zijn hierbinnen opgenomen. Ook is er een adequate set instrumenten aanwezig voor personeelsbeheer en -ontwikkeling.</p>	Bureau Koers VO en netwerk van v(s)o- scholen/besturen	
<p>14 Er is een goede financiële huishouding waarbij de risico's bekend zijn</p> <p>De financiële huishouding is gebaseerd op een doelmatige en rechtmatige inzet van gelden, waarbij de continuïteit van Koers VO gegarandeerd is.</p>	Bureau Koers VO en v(s)o-school/bestuur	

Jaarcyclus

op het niveau van het samenwerkingsverband

